

ZÁVEREČNÁ SKÚŠKA NA KONCI ZÁKLADNÉHO VZDELÁVANIA A VÝCHOVY

školský rok 2013/2014

TEST SLOVENSKÝ JAZYK

POKYNY

- Test obsahuje **20** úloh, ktoré treba vyriešiť za **120** minút.
- Každú úlohu pozorne prečítaj, porozmýšľaj o tom, čo sa v úlohe žiada, a o spôsobe, ako ju vyriešiš (zakrúžkovať, pospájať, podčiarknuť, dopísať a iné).
- Píš čitateľne a dbaj, aby tvoje odpovede boli zrozumiteľné, ale aj gramaticky a pravopisne správne.
- Pri riešení úloh, v ktorých sa od teba žiada, aby si niečo dopísal, vždy používaj úplné názvy; skratky sa nedovoľujú (napríklad treba napísať podstatné meno, a nie p. m. alebo pod. m., napísať lokál, a nie lok. a podobne).
- Vyplň test **chemickou ceruzou** (počas práce môžeš používať grafitovú ceruzku a gumičku).
- Odpovede napísané chemickou ceruzou sa nesmú prečiarkovať alebo opravovať.
- Do štvorčeka, ktorý sa nachádza na pravej strane úloh, nič nepíš. Je to priestor, kde majú učitelia, ktorí opravujú testy, napísať počet bodov. Nič nepíš ani na tejto a poslednej strane.
- Ak s prácou skončíš skôr, odovzdaj test a potichu vyjdi, aby si ostatných žiakov nevyrušoval.

Želáme ti veľa úspechov v práci!

1. Pozorne prečítaj nasledujúci úryvok a zakrúžkuj písmeno pred správnou odpoveďou.

V ten Štedrý večer darovala Ajka mame knižočku, ktorú sama napísala, a ku ktorej urobila i pár kresbičiek. Knižočke dala názov *O hviezdičke bez mena* a vyrozprávala v nej príbeh jednej malej hviezdičky, ktorá sa práve narodila na oblohe a cítila sa strašne otrávená, lebo nemala žiadne meno ani kamarátka.

Jana Bodnárová: *Dievčatko z veže*

- a) Ajka kúpila v kníhkupectve mame krásnu knihu.
- b) Mama s dcérou oslavovali Veľkú noc.
- c) V úryvku sú opísané hviezdy a mesiac v noci.
- d) Ajka darovala mame knižočku, ktorú sama napísala.

2. Pozorne prečítaj tabuľku, v ktorej sú zapísané názvy ľudových piesní.

Lúbstné	Láska, Bože, láska	Zbojnícke	Janík, Janík, číry zbojník	Pracovné	Stavali tesári
	Škoda ťa, šuhajko		Bolo nás jedenásť		Pasie šuhaj ovce
	Červené jablčko		Očovskí žandári		Zasial som si, zasial
	V záhrade som bielu ružu trhala		Podme, chlapi, podme zbíjať		Pod horou je ďateľinka
	Zaľeť, sokol		Lapali Janíka		Hrabaj, dievča, hrabaj

Napiš na čiaru:

- a) názov vtáka, ktorý sa spomína v lúbstnej piesni: _____
- b) mužské meno v zbojníckych piesňach: _____
- c) názov pracovnej piesne, v ktorom sa nespomína práca: _____

3. Pozorne prečítaj texty.

1.

Ak sa zobudíte v dopoludňajších hodinách a všimnete si tmavé kruhy pod očami, každému hneď napadne, že sú spôsobené nedostatkom spánku. Jednou z príčin je skutočne aj zlý spánok, ale rovnako tak môže ísť o vážnejší zdravotný stav. Príčinou vzniku tmavých kruhov pod očami môže byť aj nedostatok železa.

Z internetu (skrátene), <http://zdravie.sk>

2.

Nasledujúci deň som do školy prišla s kruhmi pod očami. Nenapísané úlohy mi nedali spať, brucho mi zvieralo, akoby ma čakala nejaká fakt vážna skúška. A pritom o nič nešlo. Teda skoro o nič. Len o tri päťky.

Gabriela Futová: *Poškoláci*

Zakrúžkuj písmeno S, ak je tvrdenie správne, alebo písmeno N, ak tvrdenie nie je správne.

Tvrdenie		
a) V druhom texte hrdinka hovorí, že má kruhy pod očami, lebo ju v noci veľmi bolelo brucho.	S	N
b) V oboch textoch sa hovorí, že kruhy pod očami zapríčinil zlý spánok.	S	N
c) V druhom texte sa hovorí, že príčinou vzniku tmavých kruhov pod očami môže byť aj dlhý spánok.	S	N
d) V prvom texte sa hovorí, že príčinou vzniku tmavých kruhov pod očami môže byť aj nedostatok železa.	S	N

4. Esemeska má dvadsať rokov

Technológia SMS správ bola vyvinutá v rámci štandardizácie GSM, na ktorej sa významnou mierou podieľal aj Ericsson. Prvá správa obsahovala sezónny pozdrav „Veselé Vianoce“ a bola odoslaná z počítača na mobilné zariadenie prostredníctvom siete GSM britského operátora Vodafone 3. decembra 1992.

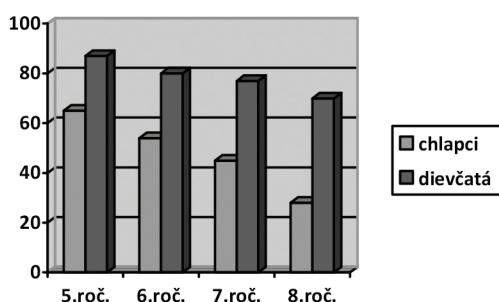
Nakoľko však boli samotné mobilné telefóny stále ešte novinkou, len veľmi málo ľudí si vtedy uvedomilo potrebu komunikovať pomocou textových správ. Za skutočne revolučnú ponuku sa považovali mobilné hlasové prenosy. S rastom počtu užívateľov sa však esemesky stali obľúbenou alternatívou volania, najmä medzi teenagermi a mladými ľuďmi. Využitie SMS správ silne vzrástlo aj vďaka možnosti poslať textové správy medzi rôznymi operátormi.

(Z internetu)

Ktoré tvrdenia vyplývajú z tohto textu? Zakrúžkuj správne odpovede.

- a) Technológia SMS sa okamžite stala najobľúbenejšou mobilnou službou.
- b) Prvú SMS správu poslal Ericsson v roku 1993.
- c) Telefonovanie bolo spočiatku oveľa obľúbenejšie ako posielanie textových správ.
- d) Prvá SMS správa bola odoslaná z počítača.

5. Pozorne si prezri tabuľku.

V tabuľke je znázornené percento žiakov, ktorí pravidelne čítajú domáce čítanie. Zakrúžkuj správnu odpoveď.

- a) Najväčšie percento dievčat, ktoré čítajú domáce čítanie, je v 6. ročníku.
- b) Najväčšie percento chlapcov, ktorí čítajú domáce čítanie, je v 6. ročníku.
- c) V piatom ročníku 70 % dievčat číta domáce čítanie.
- d) V šiestom ročníku 80 % dievčat číta domáce čítanie.

6. Z uvedených slov utvor zrozumiteľnú a gramaticky správnu vetu. (Nemusia byť použité všetky slová, ale má ich byť najmenej šesť. Slová možno ohýbať, nemusia byť v zadanom tvare.)

dedo, hrdzavý, a, odomkol, vybral, dvere, z, vrečka, na, šope, kľúč

_____

7. Milan Hraško z Padiny, Ulica Janka Kráľa 58, narodený dňa 8. marca roku 2000 v Pančeve, Republika Srbsko, sa chce prihlásiť na súťaž z cyklistiky.

Kontaktná adresa: tel. 013/ 25 35 alebo e-mail: milanh@gmail.rs

Vyplň správne jeho prihlášku.

Meno:	Priezvisko:
Dátum narodenia:	Pohlavie: muž / žena
Adresa trvalého pobytu: (mesto, ulica, číslo domu, štát)	Tel. č.: _____
_____	e-mail: _____
_____	

8. Pozorne prečítaj nasledujúce vety. V každej vete je jedna pravopisná chyba. Podčiarkni obidve slová, v ktorých je pravopisná chyba.

a) Len čo nechali za sebou ihličnatý les, hneď bolo vidieť, že je jeseň.

b) Vysokým strňiskom kráčali v zástupe husi, knísali sa z boka na bok.

9. Napíš písmeno **H** za vetami, ktoré sú charakteristické pre hovorený prejav, a písmeno **P** za vetami, ktoré sú charakteristické pre písomné vyjadrovanie.

a) Do dediny starec chodieval veľmi málo. _____

b) Divadelná hra bola zaujímavá a trvala hodinu a pol. _____

c) Divadelná hra bola fakt zaujímavá, len škoda, že sa tak rýchlo skončila. _____

d) Zdá sa mi, že sa starec tu v dedine ukazoval veľmi málo. _____

10. V každej vete zakrúžkuj jedno z vyznačených slov, ktoré je správne napísané.

a) Príroda sa od **jari/jary** do zimy mení.

b) Divé **husi/husy** lietajú v krdli, v tvare jednotky.

c) Túžbou každej ženy je mať pekné **vlasí/vlasy**.

d) Chlapec plakal, lebo ho poštipali **osy/osi**.

11. Pozorne prečítaj vetu. Všimni si podčiarknuté sloveso a potom zodpovedajúce údaje napíš na čiary.

Elena poskladala lístok a vo chvíli, keď sa učiteľka pozrela z okna, hodila ho do Jana.

a) osoba: _____

b) čas: _____

12. Uvedené slovné spojenia odpíš na zodpovedajúce čiary.

stahovavé vtáky, vtáky spievali

prisudzovací sklad: _____

určovací sklad: _____

13. Priraď k slovám pomenovanie tak, že pred každý rad slov napíšeš zodpovedajúce číslo (pozor, o jedno je viac).

a) ____ oblak, mračno, mrak, chmára

1. homonymá

b) ____ zámok (na bicykel), zámok (kráľovský)

2. združené pomenovania

c) ____ krátky, dlhý; mokrý, suchý; ľahký, ťažký

3. antonymá

4. synonymá

14. Ku každému súvetiu napíš na čiaru, či je *podradňovacie* alebo *priradňovacie*.

a) Ulica zasa spustne a starenka pomaly kráča ďalej. _____

b) V šope ponahľadali všetko, čo im bolo potrebné. _____

c) Keď sa vrátil domov, začal sa chystať na cestu. _____

d) Mama vošla do kuchyne a začala variť večeru. _____

15. Zakrúžkuj písmená pred tými vetami, v ktorých je vyznačená časť.

a) Elena si to **dobre** zapamätala.

b) **Dobre**, hneď ti to prinesiem.

c) Neteší sa, **naopak**, zúri.

d) Dedovi dnes šlo všetko **naopak**.

16. Pozorne prečítaj uvedené vety. Urč, do ktorého žánru ľudovej slovesnosti patria. Na čiaru napíš, či ide o včítanky, príslovia alebo hádanky.

Čo nechceš sebe samému, nerob druhému.

Nie to priateľ, čo miluje v šťastí, ale ktorý pomáha v nešťastí.

Kto sa chce biť, ľahko palicu nájde.

Uvedené vety sú ľudové _____ .

17. Pozorne prečítaj text a urč v ňom druh literárneho postupu. Na čiaru napíš, či ide o rozprávanie, opis alebo dialóg.

Schytila som tašku a šla do triedy. Keby sa dalo, preliezla by som potrubím. Keď som vošla do mojej triedy, nastalo v nej hrobové ticho. Tvárila som sa, že nič, a sadla si na miesto. Všetci do jedného na mňa čumeli ako na zjavenie.

Gabriela Futová: *Poškoláci*

_____

18. Pozorne prečítaj úryvok z poviedky Ivana Habaja *Mária*.

Medzi domom a chodníkom zelenie sa plocha asi pätnástich štvorcových metrov, na ktorej roky rástli iba lopúchy a žihlava. Z troch strán múrmi obkolesený a zadúšaný fliačik jalovej zeme Mária jednej jari zušľachtila, a odvtedy ho spustnúť nenechá.

Pozdĺž chodníka nasadila kríčky ruží, strihala a formovala ich do podoby symbolického plôtika, ktorý teraz oddeľuje záhončeky kvetov od ulice. Hoci sa neraz stane, že opilci alebo nezbedné chlapčiská po nociach spustošia záhradku, Mária sa nedá odradiť ich kúskami. Znova sadí v záhradke priesady a zalieva ich vodou, zasa čistí záhončeky od zeliny a trpezlivo čaká deň, keď kvety rozkvitnú.

Vo vete zakrúžkuj slovo z dvoch ponúknutých tak, aby tvrdenie bolo správne.

Mária je v tomto úryvku predstavená ako **kladná/záporná** postava.

19. Aby sa dramatické dielo mohlo hrať na divadelnej scéne, musí na ňom pracovať veľa tvorivých osobností. Dopíš na čiaru k vysvetleniu odborníka (hudobný skladateľ, zvukár, šepkár, maskér, osveľovač – pozor, o dva názvy je viac).

a) _____ je tvorcom zvukových efektov.

b) _____ má na starosti líčenie a maskovanie hercov.

c) _____ stará sa o verný herecký prednes podľa divadelnej predlohy.

20. Pozorne prečítaj úryvok z prózy *Zmätené dvojčky zo slepej uličky* Gabriely Futovej a Romana Brata.

Mám taký dojem, že mamka proti Miriam nič nemá. Dokonca si svojím spôsobom padli do oka, lebo keď mamka prišla z roboty, našla navarenú večeru. „Ria, ty si varila?“ počul som, ako sa pýta sestry. Nato prišla za mnou do izby. Práve sme sa zhovárali s Miriam o Brazílii. Mamka si k nám sadla a zvedavo sa na ňu pozrela. „To ty si u nás varila?“ Miriam sa zatvárila previnilo a ticho sa ospravedľovala: „Nehnevajte sa, teta, viem, že sa nepatrí variť v cudzej kuchyni.“

Zakrúžkuj písmená pred správnymi odpoveďami.

a) V úryvku je rozprávanie podané v 2. osobe.

b) V úryvku sa autor prózy kryje s rozprávačom.

c) V úryvku je rozprávanie podané v 3. osobe.

d) V úryvku sa strieda rozprávanie s priamou rečou.